

Előterjesztés

Ősi Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 2017. június 8. napi
munkaterv szerinti nyilvános ülésére
- előterjesztés az 5. napirendi ponthoz -

Tárgy: Beszámoló az Önkormányzat 2016. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

Előterjesztő: Kotzó László polgármester

Összeállította: Andrásiné Marton Mónika jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében:

„(6) A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít. Az értékelést - települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően - meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.”

E kötelezettségnek eleget téve kerül a Képviselő-testület elé az előterjesztéshez mellékelt összefoglaló beszámoló, mely egyben a Gyvt. 96. § (6) bekezdése szerinti átfogó értékelés is.

A Gyvt. 5. § k) pontja szerint:

„gyámhatóság: a fővárosi és megyei kormányhivatal, a fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatala, a települési önkormányzat jegyzője, valamint a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi főjegyző”

A Gyvt. végrehajtására hozott, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (továbbiakban: Gyer.) 10. számú melléklete tartalmazza az átfogó értékelés tartalmi követelményeit.

I. A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
  2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
    - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
    - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
    - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
  3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
    - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
    - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
- 4-5. (hatályon kívül helyezve)

6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenció elképzelések).

8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).

Ezen szempontrendszer alapján került összeállításra a 2016. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámoló.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a beszámolóban foglaltakat megtárgyalni, azt elfogadni szíveskedjen.

...../2017. (06. 08.) képviselő-testületi határozat-javaslat

Ósi Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az Önkormányzat 2016. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló beszámolót – mely egyúttal a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdésében foglalt értékelés is – megtárgyalta, azt a határozat mellékletként elfogadja.

Megállapítja, hogy a gyermekvédelmi feladatok ellátása 2016. évben a jogszabályoknak megfelelően, a Gyvt-ben megfogalmazott elveknek és kötelezettségeknek megfelelően történt.

A Képviselő-testület felkéri Andrásiné Marton Mónika jegyzőt, hogy az értékelést a Veszprém Megyei Kormányhivatal és a Veszprém Megyei Kormányhivatal Várpalotai Járási Hivatal Gyámhivatala részére küldje meg.

Felelős: Andrásiné Marton Mónika jegyző

Határidő: döntést követően azonnal

Ó s i, 2017. június 6.

Kotzó László
polgármester

„6. § (1) A gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez.

(2) A gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez.”

(A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv.)

Beszámoló

Ósi Község Önkormányzata
2016. évi
gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

1. Településünkre vonatkozó mutatók

1.1. Demográfiai mutatók

1.1.1. Település lakosságának alakulása

A település lakosságának alakulását az alábbi táblázat tartalmazza:

Év	Ősi község lakosságszáma (január 1-i lakosságszám)	0-18 év közöttiek száma
2010.	2169 fő	434 fő
2011.	2176 fő	440 fő
2012.	2150 fő	424 fő
2013.	2139 fő	384 fő
2014.	2112 fő	411 fő
2015.	2089 fő	373 fő
2016.	2083 fő	375 fő

A táblázatból látható, hogy településünk lakosságában a 0-18 éves korosztályhoz tartozók száma az előző évhez viszonyítva a korábbi évektől eltérően nem mutat csökkenést.

1.1.2. A 0-18 év közöttiek életkor szerinti megoszlása

2008-2014. évek között a 0-18 év közötti korosztály számának alakulását az alábbi táblázat foglalja össze.

Év	0-3 év közöttiek	3-6 év közöttiek	7-14 év közöttiek	15-18 év közöttiek
2010.	0-2 évesek: 75 fő	3-6 évesek: 70 fő	165 fő	124 fő
2011.	0-3 évesek: 93 fő	4-6 évesek: 53 fő	167 fő	127 fő
2012.	0-3 évesek: 88 fő	4-6 évesek: 54 fő	165 fő	118 fő
2013.	0-3 évesek: 85 fő	4-6 évesek: 60 fő	147 fő	92 fő
2014.	0-3 évesek: 75 fő	4-6 évesek: 71 fő	149 fő	86 fő
2015.	0-3 évesek: 74 fő	4-6 évesek: 69 fő	165 fő	94 fő
2016.	0-3 évesek: 86 fő	4-6 évesek: 56 fő	151 fő	94 fő

1.2. Munkanélküliségre vonatkozó adatok

Fontos, gyermekek életkörülményeit is befolyásoló mutatószám a munkanélküliségre vonatkozó adatok alakulása, ezért az erre vonatkozó adatok is minden évben a beszámoló részét képezik.

A jelzőrendszer tagjainak beszámolóit többször utalnak az anyagi problémákra, aminek oka a jövedelmek reálértékének csökkenése mellett a munkanélküliség, sok esetben a tartós – több éve fennálló - munkanélküliség is.

Ősi községben 2016. december hónapban a munkanélküliként nyilvántartottak száma 61 fő. Az utóbbi évekre vonatkozó adatokat az alábbi táblázat foglalja össze:

Nyilvántartott munkanélküliek számának alakulása (adott év december havi adatai)							
Év	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Munkanélküliek száma	156	154	129	73	71	61	56

Megállapítható, hogy a munkanélküliség területén folyamatos csökkenés figyelhető meg. 2016. decemberében a munkavállalási korú lakosság száma 1464 fő, a munkavállalási korú népesség %-os arányában (relatív mutató) a 2012. évi 8,9 %-hoz képest 2013-ra 5,03 %-ot, 2014. év végére 4,66 %-ot jelent, 2015-ben 4,08, 2016. éven 3,83 ami további javulást mutat.

Látható, hogy településünk munkanélküliség szempontjából folyamatosan javuló helyzetet mutat.

2. A gyermekvédelmi rendszer, ennek működése Ősi községben

A gyermekek védelmét szolgáló rendszerre vonatkozó főbb jogszabályok:

- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról.
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről.
- Ősi Község Önkormányzata Képviselő-testületének 22/2013. (XII. 21.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelmi ellátások helyi szabályozásáról
- 2015. február 28-ig hatályos 21/2013. (XII. 21.) önkormányzati rendelet a pénzügyi és természetbeni szociális ellátások helyi szabályozásáról
- 2015. március 1-jétől hatályos 6/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelet Ősi község települési szociális ellátásairól

Az említett jogszabályok - közöttük a helyi rendeletek - meghatározzák azokat az ellátásokat és intézkedéseket, melyek segítséget nyújtanak a gyermek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülő kötelezettségek teljesítéséhez, illetve segítséget nyújtanak a gyermek veszélyeztetettségének megelőzéséhez és megszüntetéséhez, gondoskodnak a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról.

Az e célok megvalósításában közreműködők tevékenységük során együttműködnek a családdal és elősegítik a gyermek családban történő nevelkedését.

A legfontosabb alapelv a gyermek mindenképp felett álló érdekének érvényesülése, a gyermek saját családjában történő, testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító nevelkedésének biztosítása.

Amennyiben ez nem lehetséges, úgy a jogszabály előírja, hogy a családjából bármely okból kikerült gyermek biztonságát, gondozását, nevelését, egészséges személyiségfejlődését más módon kell biztosítani.

A gyermeknek joga van a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségre káros szerek elleni védelemre, továbbá az emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal - az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez.

A gyermeki jogok védelmét a Gyvt. minden olyan természetes és jogi személy kötelességévé teszi, aki a gyermekek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A gyermekek védelmét

- pénzbeli,
- természetbeni és
- személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve
- gyermekvédelmi szakellátások, valamint
- hatósági intézkedések biztosítják.

Meg kell említeni, hogy 2016. január 1-jétől a gyermekvédelmi ellátórendszer ismételtén átalakult. Családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás integrálásával új intézményi struktúra jött létre.

3. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

Az Önkormányzat 2016. évi költségvetési kiadási főösszege 352.187 eFt volt. Ebből a szociális és gyermekvédelmi kiadások összege 41.230 eFt.

A gyermekvédelmi célú kiadások összege 28.518 eFt, az alábbiak szerint oszlottak meg:

2016. évi gyermekvédelmi kiadások	
Kiadás megnevezése	Kiadás összege (eFt)
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény <i>(természetbeni juttatás, Erzsébet utalvány, évi 2x5800,- Ft)</i>	725 eFt
Rendkívüli települési támogatás	467 eFt
BURSA ösztöndíjprogram önkormányzati díjrésze	350 eFt
Család és Gyermekjóléti Szolgálat fenntartásához való hozzájárulás	602 eFt
Gyermekétkeztetés kiadásai összesen: ebből felhalmozási (eszközbeszerzés, zsírfogó beszerelés): 8096 eFt	26207 eFt
Szünidei gyermekétkeztetés 104037 önk és ovi	167 eFt
Összesen:	28518 eFt

Ezen felül ki kell említeni, hogy az Önkormányzat évek óta pályázatot nyújt be szociális tűzifa biztosítására. Az elmúlt fűtési szezonban szintén tudtunk szociális tűzifát biztosítani kb. 60 család számára.

2015. március 1-jétől változás következett be az eseti segélyezési elnevezésében, az önkormányzat által biztosított segélyek összefoglaló elnevezése települési támogatás lett. Ez nyújtható azon célokra, melyekre az átmeneti segély, a temetési segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás volt igénybe vehető. Eseti települési támogatás állapítható meg gyermekvédelmi célokra, a korábbi rendkívüli gyermekvédelmi támogatás céljaira is.

A gyermekek családjok részére 3.000,- 15.000,- Ft között került megállapításra egy-egy alkalommal önkormányzati segély.

Fel kell hívni a figyelmet a Gyvt. azon rendelkezésére, hogy a gyermeket kizárólag anyagi okokból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani.

3.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény **nem elsősorban pénzbeli támogatás**, a jogosult gyermeket illetően évi 2 alkalommal kerül kiadásra Erzsébet utalvány formájában 5.800,- Ft összegű támogatás. Az utalvány fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására használható fel.

A jogosultság megállapításának **célja annak igazolása**, hogy a gyermek szociális helyzete alapján a gyermekétkeztetés normatív kedvezményeinek (bölcsődés, óvodás, 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek után az intézményi térítési díj 100 %-os mértékben), a meghatározott pénzbeli támogatás és egyéb különböző jogszabályokban meghatározott kedvezmények (pl. tankönyvtámogatás, közműfejlesztési hozzájárulás, stb.) igénybevételére jogosult.

2016. évben – ahogy előző évben is - **az a gyermek volt jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre**, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladta meg az öregségi nyugdíjminimum 130 %-át (37.050,- Ft), egyedülálló szülő esetén 140 %-át (39.900,- Ft), és a család a Gyvt-ben meghatározott mértékű (egy főre jutó vagyoni értéke külön-külön számítva az 570.000,- Ft-ot, együtt számítva 1.995.000,- Ft-ot nem haladja meg). Az életvitelszerűen lakott ingatlan és a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépkocsi nem számít vagyónként. 2016. évben 1 család kérelmét kellett elutasítani a jövedelemhatárok túllépése miatt.

2015. december 31. napján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak	
Jogosult családok száma	Jogosult gyermekek száma
39 család	82 gyermek
Nagykorú tanulói jogviszonyban állóként saját jogán jogosult kedvezményre: 7 fő	
A családok közül:	
A gyermek(ek)et egyedülálló szülő neveli: 16 család	
Három vagy többgyermekes család: 9 család	
A gyermeket nem a szülő, hanem gyám neveli: 1 család	
2016. december 31. napján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak	
Jogosult családok száma	Jogosult gyermekek száma
18 család	59 gyermek
Nagykorú tanulói jogviszonyban állóként saját jogán jogosult kedvezményre: 4 fő	
A családok közül:	
A gyermek(ek)et egyedülálló szülő neveli: 14 család	
Három vagy többgyermekes család: 8 család	
A gyermeket nem a szülő, hanem gyám neveli: 1 család	

Hátrányos helyzet megállapítása rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek esetében:

14 gyermek esetében szülő alacsony iskolázottságára tekintettel

- Ebből: 1 gyermek 0-2 éves
- 1 gyermek 3-5 éves
- 6 gyerek 6-13 éves
- 5 gyerek 14-17 éves
- 18 év feletti: 1

2 gyermek esetében szülő alacsony foglalkoztatottságára tekintettel

Ebből: 0 gyermek 0-2 éves

0 gyermek 3-5 éves

1 gyerek 6-13 éves

1 gyerek 14-17 éves

0 gyermek 18 év feletti

Halmazottan hátrányos helyzet 3 gyermek esetében került megállapításra.

Két gyermek esetében az alacsony iskolázottság és a lakáskörülmények együttes fennállására tekintettel, egy gyermek esetében a szülők alacsony iskolázottsága és alacsony foglalkoztatottsága együttes fennállására tekintettel.

A pénzbeli és természetbeni ellátásokra való jogosultságok tárgyában hozott döntések, és az azokat megalapozó dokumentumokra vonatkozó, illetve jogosultságban érintett személyek adatait teljes körűen kell egy központi rendszerben, a PTR rendszerben (Pénzbeli és Természetbeni ellátások Rendszere) rögzíteni.

3.2. A gyermekétkeztetés megoldása

A gyermekétkeztetés biztosítása az Ősi Általános Iskola épületében működő, 2012. nyarától a Gólyafészek Óvoda és Egységes Óvoda-Bölcsődéhez tartozó önkormányzati fenntartású főzőkonyháról történik. Az általános iskolás gyermekek napi háromszori étkezése, ebédeltetése az óvodában, és az intézmény épületében lévő étteremben megoldott.

Az étrend összeállításánál az élelmezésvezető a kor követelményeinek megfelelő, gyermekek fejlődéséhez szükséges változatos, gyermekbarát étlap kialakítására törekszik, figyelembe véve azokat az ételeket is, melyek amellet, hogy az egészségi követelményeknek megfelelőek, a gyerekek is szívesen fogyasztanak.

Gyümölcs, zöldség az étlapon rendszeresen, heti több alkalommal is szerepel, az élelmezésvezető törekszik az egészséges ételek bevezetésére (pl. teljes kiőrlésű lisztekből készült péksütemények).

Törekszik az új élelmezési jogszabályi követelmények megfeleltetésére, csökkentve a só- és cukortartalmakat..

Gyermekétkeztetés térítési díj kedvezményei:

Óvodás gyermekek	
Kedvezmény típusa	Igénybe vevők (fő)
<i>Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő (ingyenes)</i>	8
<i>Tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek (ingyenes)</i>	3
<i>Olyan családban él, amelyben 3 vagy több gyermeket nevelnek (ingyenes)</i>	23
<i>Olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a nettó minimálbér 130 százalékát, azaz 89.408 forintot. (ingyenes)</i>	39
<i>Nevelésbe vették (ingyenes)</i>	12

Iskolás gyermekek	
Kedvezmény típusa	Igénybe vevők (fő)
<i>Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő (ingyenes)</i>	22
<i>Tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek (50 %)</i>	1
<i>Olyan családban él, amelyben 3 vagy több gyermeket nevelnek (50 %)</i>	24
<i>Nevelésbe vették (ingyenes)</i>	6

Települési támogatás keretében gyermekétkeztetési támogatásban 2 család 2 gyermeke részesült.

4. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

4.1. Óvoda

Önkormányzatunk az óvodai nevelésről a Gólyafészek Óvoda és Egységes Óvoda Bölcsőde útján gondoskodik, az intézmény keretein belül egységes óvodabölcsőde ellátást (maximum 5 kisgyermek számára biztosítható) is biztosítva. 2 éves kortól biztosítható a gyermekekről való napközbeni gondoskodás, nevelés.

Az óvoda 4 csoporttal működik a 2013/2014. nevelési év óta. A nagy szegénységben élő gyermekeket úgy próbálják segíteni, hogy kezdeményezik, hogy a gyermek mihamarabb bekerüljön az óvodai ellátásba. 89 fő gyermek ellátásról gondoskodtak 2016. évben, férőhely hiánya miatt nem kellett gyermeket elutasítani.

A családok támogatása, a családi nevelés kiegészítése alapfeladataik közé tartozik. A gyermekvédelem kapcsán felmerülő problémákkal az intézményben több szinten is foglalkozik az óvodapedagógus és az intézményvezető, sorsukat folyamatosan figyelemmel kísérik. Szükség esetén jellemzést, környezettanulmányt készítenek a gyermekről, vagy családról. Az esetek írásban történő jelzését az intézményvezető teszi. A családok szociális jellegű megsegítésére javaslatot tehetnek az óvodapedagógusok, és az intézményvezető (rendkívüli segély, rendszeres gyermekvédelmi támogatás, stb.)

Fontos feladata az óvodának a gyermekek tehetségét, értékét felfedezni, kibontakoztatni.

Az óvoda gyermekközpontú, hangulatában, légkörében családi, a gyermekek érzelmi biztonságát szolgálja, gondoskodik a gyermekek szükségleteinek kielégítéséről. A nevelőtestület szakmailag jól felkészült, pedagógiai megújulásokra törekvő pedagógusokból áll, jellemzőik a tolerancia, nyitottság, elfogadó attitűd. Elsődlegesnek tartják a gyermekek egyéni megismerését, személyes igényeik, szükségleteik kielégítését. Nevelőmunka központi eleme az egyéni bánásmód és a gyermekek differenciált fejlesztése.

A csoportok kialakítása a gyermekek korának és létszámának figyelembe vételével történik.

2015. évtől a gyermekek óvodai életéhez szükséges minden felszerelést az óvoda biztosít. Beszerzésre kerültek az ágyneműk, törölközők, a gyermekek tisztasági felszerelései. Különböző óvodai programokat (kirándulást, úszást) ebből a keretből fedezték. 89 gyermek két alkalommal vett részt kiránduláson.

Óvodai ünnepekhez kapcsolódó rendezvényi költségeket támogatói felajánlásokból a szülő munkaközösség támogatja.

Az óvodába járó gyermekek száma 2016. október 1-jén 88 fő volt, ebből 5 gyermek bölcsődés korú (alapító okirat szerinti férőhely: 89 fő)

A szülőknek szülői értekezletet, fogadóórákat, beszélgető köröket, nyílt napokat tartanak. A tapasztalat azt mutatja, hogy a szülők nyitottak, érdeklődnek az óvoda ilyen jellegű kezdeményezéseire. Bizalommal fordulnak a pedagógusokhoz a különböző nevelési problémák megoldása érdekében, tanácsaikat, ötleteiket megpróbálják betartani.

A nevelési év során veszélyeztetettségre utaló jelet 1 család esetben tapasztaltak.

Jelzőrendszeri megbeszélésen havonta rendszeresen részt vettek, a Gyermekjóléti Szolgálat segítségére bármikor számíthattak. Rendszeresen írtak jellemzést a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat megkeresésére.

A védőnő rendszeresen végez szűrő- és ellenőrző vizsgálatokat minden csoportban, segíti a gyermekvédelmi tevékenységet is.

Az óvoda a szülőkkel törekszik a gyermekek életkorához, szükségleteihez megfelelő programokat szervezni, melyeken a szülők is szívesen részt vesznek és segítenek a szervezésben, előkészítésben és lebonyolításban is.

Szívesen részt vesznek valamennyi települési rendezvényen, saját gyermekprogramjaik vannak. Rendezvények: idősek napja, szüreti felvonulás, Márton napi lámpás felvonulás, Mikulás ünnepség, Mihály-nap, Farsangi bál, Jótékonyági bál, Ovi-nap, Adventi koncert, Karácsonyi ünnepség, Évszak- és szülőkkel közös kirándulások, anyák napi ünnepség, madarak, fák napja.

4.2. Gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatást nyújtók feladata a gyermekek jogainak biztosítása, testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésüket, jólétüket biztosító saját családi környezetben történő nevelkedésük elősegítése, veszélyeztetettségük megelőzése, a már kialakult veszélyeztetettségük megszüntetése, valamint szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerült gyermek helyettesítő védelmének biztosítása.

A gyermekjóléti szolgálat 1997. óta működik a településen, 2010. január 1-jétől a Várpalotai Kistérség Többcélú Társulás, mint fenntartó intézményévé vált a Térségi Népjóléti Gondozási Központ.

2016. január 1. napjától a család és gyermekjóléti intézményrendszerben változás állt be. 2015. évben a felnőtt korúak ellátását a családsegítő szolgálat végezte, a kiskorú gyermekekkel, szüleikkel, vagyis a családdal való foglalkozás a gyermekjóléti szolgálat feladata volt. 2016. évben az úgy változott, hogy a Család és Gyermekjóléti Szolgálat (2015. évben családsegítő szolgálat) családsegítői végzik a konkrét segítő feladatot, munkát a gyermekes családoknál, felnőtteknél és egyedülállóknál egyaránt.

A Család és Gyermekjóléti Központban (2015. évben gyermekjóléti szolgálat) dolgozó esetmenedzserek feladata és felelőssége lett az együttműködésre kötelezettek (védelemben vett gyermekek) szülőkkel történő hivatalos ügyek intézése. Konkrét segítő munkát nem végeznek. A központ feladata lett a speciális szolgáltatások megszervezése.

Speciális szolgáltatások:

- pszichológiai tanácsadás
- jogi segítségnyújtás
- családterápia
- fejlesztő foglalkozás
- kapcsolatfelügyelet
- mediáció
- iskolai szociális munka
- készenléti ügyelet.

A család- és gyermekjóléti szolgálat feladatainak ellátásában 2016. évben több személyi változás történt.

A település vonatkozásában esetmenedzseri feladatok:

- vételembe vételre tett családsegítői javaslat továbbítása a gyámhatóság felé
- védelembe vétel esetén családkonferencia lebonyolítása
- védelembe vételt követően egyéni gondozási nevelési tervet készít
- védelembe vétel felülvizsgálatakor helyzetértékelést végez,
- családsegítővel 2 hetente esetmegbeszélés keretében tájékoztatják egymást a családban történtek, illetve esetlegesen felmerült újabb problémákról, megoldási javaslatot dolgoznak ki
- közös családlátogatás havonta a családsegítővel
- nevelésbe vett gyermek családba való visszakerülésének elősegítése
- nevelésbe vett gyermekek esetében helyzetértékelést végez.

2016. január 1-jétől a család és gyermekjóléti szolgálat feladata:

- Tájékoztatás, információnyújtás
- Szociális segítő munka
- Figyelemmel kísérni a településen élő családok, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét
- Jelzésekről a központ részére tájékoztatást ad
- Esetkonferencia szervezése
- Éves szakmai tanácskozás tartása, jelzőrendszeri intézkedési terv készítése
- Esetkezelés eredményességének értékelése 6 havonta
- Hivatalos ügyekben közreműködés
- Szabadidős programok szervezése
- Tájékoztatás (jogi segítségnyújtás, speciális szolgáltatások)
- Közvetlen és haladéktalan hatósági intézkedés kezdeményezése gyermeket veszélyeztető közvetlen vagy súlyos veszély esetén

A gyermekjóléti szolgálatnál Ősi településen egy fő főállású családgondozó dolgozik, illetve egy család esetében egy fő másik családgondozó is dolgozik.

A Gyermekjóléti Szolgálatot a település lakói jól ismerik, a helyben szokásos módon, plakátokon, a helyi újságban rendszeresen megjelennek tájékoztatók tevékenységéről, szervezett programokról, felhívásokról.

A szolgálat irodája jól megközelíthető helyen található, a két irodahelyiség mellett várószoba, mellékhelyiség, foglalkoztató szoba áll a rendelkezésünkre. A tárgyi feltételek adottak, műszaki, informatikai berendezések rendelkezésre állnak.

A Gyermekjóléti Szolgálat kliensei számára 2014-ben is elérhető volt a **jogi segítségnyújtás, a RÉVÉSZ Jogvédő Alapítvány munkatársa, Dr. Vámos István** havi 2 órában állt az ügyfelek rendelkezésére, ezen lehetőséget 2015-ben 28 fő vette igénybe.

2016-ban **Kárpáti Ágnes pszichológus** havi hat órában **pszichológiai tanácsadással** segítette a családgondozók munkáját.

A családgondozó számára a **szupervíziós** lehetőséget a központi intézmény, a Várpalotai Gyermekjóléti Szolgálat szupervizora biztosította.

Rendszeresen zajlottak **esetmegbeszélő** értekezletek, erre 2016-ban Ősiben 24 alkalommal került sor.

A jelzőrendszeri értekezleteken a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó személyek és szervezetek képviselői vannak jelen. Községünkben ez főként Baloghné Vizner Valéria, az Oktatási Központ gyermek és ifjúságvédelmi felelőse, Lőkös Kálmánné óvodavezető, Gál Gabriella védőnő, a Várpalotai Rendőrkapitányság körzeti megbízottja részvételével zajlik.

Az elmúlt évek során kialakult jó munkakapcsolat megalapozta, hogy 2016-ban is a kölcsönös jelzések, a problémamegoldásban való együtt gondolkodás, együttműködés hatékonyan segítették a különböző szakterületeken dolgozó szakemberek munkáját.

2015-ben **jelzőrendszeri értekezletre és szakmaközi megbeszélésre 24 alkalommal** került sor. Probléma felmerülése esetén a jelzőrendszer tagjai írásban tettek eleget jelzési kötelezettségüknek. Éves viszonylatban a jelzőrendszer által adott jelzések száma 43 volt (2014. évben 43), ennek megoszlását az alábbi táblázat szemlélteti.

Jelzést küldő	Jelzések száma 2016.	Jelzések száma 2015.
Egészségügyi szolgáltatótól (orvos, védőnő)	8	4
Személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatótól	1	0
Napközbeni kisgyermek ellátás nyújtók	0	2
Közoktatási intézményből Ősi Oktatási Központ Általános Iskolából (2); Óvodából (1)	2	9
Rendőrségtől	3	3
Pártfogó felügyelői szolgálatról	1	1
Állampolgártól	2	2
Önkormányzattól	2	2
Összesen:	19	23

A helyi, illetve az Ősiből középiskolába járó gyermekek intézményeinek, a 2014/2015-ös tanév második és a 2015/2016-os tanév első félévében adott jelzések száma csökkent, ennek háttérben lehet az iskolai ifjúságvédelmi felelősök tevékenységének szűkülése (nem minden iskolában van erre kijelölt személy).

A gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenysége a statisztikai adatok tükrében:

Jelentős emelkedés figyelhető meg az esetszámban az elmúlt három évben.

Míg 2012-ben a gyermekjóléti szolgáltatás keretében **26** családban élő **47** gyermek gondozását látta el a családgondozó, addig 2013. évben **43** családban **80** gyermek volt gondozott, 2014. évben **37** családban **83** gyermek volt gondozott, **2015. évben 38 családban élő 73 gyermek gondozását látta el a családgondozó, 2016. december 31-én 38 családban 73 gyermek gondozását végezte, és 15 fő egyedül élő felnőtt ember vonatkozásában végzett gondozást.**

Ezen belül **30** családban élő **74** gyermek esetében alapellátásban történt a gondozás.

Védelembe vett gyermekek száma 25 fő volt, ők **9** családból kerültek ki.

Helyettes szülőnél elhelyezett gyermek nem fő volt.

Utógondozott gyermek nem volt.

A gondozási tevékenység száma a 2012. évben **1104**, 2013. évben pedig 1377, 2014. évben 1366 volt, 2015. évben 1031, 2016. évben 1656 volt.

Legnagyobb arányban kezelt probléma a szülők gyermeknevelési módszereinek hiánya vagy nem megfelelő gyermeknevelési módszereik, valamint életviteli problémáik volt.

A gyermekeknél jelentkező magatartászavar, teljesítményzavar, beilleszkedési nehézség volt az oka a szolgálattal való együttműködésnek 84 esetben.

Súlyos veszélyeztető tényező a család nem megfelelő életvitele, anyagi problémák felmerülése, lakhatási problémák. (26 eset).

További súlyos veszélyeztető tényező a család nem megfelelő életvitele, anyagi problémák felmerülése. 216 esetben anyagi problémával keresték fel a szolgálatot. Egész év során lehetőségük volt tartós élelmiszerral, ruhaadományokkal segíteni a rászoruló családokat.

A családok nem megfelelő életvitele miatti veszélyeztetettség 297 esetben jelent meg munkájuk során.

A családon belüli konfliktusok kezelésének segítése miatt a szolgálat által kezelt esetek száma 145 volt, ami csökkenést mutat.

142 esetben a szülők súlyos elhanyagoló magatartása, a családon belüli bántalmazás miatt volt szükség beavatkozásra, másfélszerese a 2015. évinek.

2016-ban a szabálysértést vagy bűncselekményt elkövetett gyermekek száma 2 fő volt, mely az előző évihez viszonyítva kisebb értéket mutat. A háttérben bántalmazás, garázdaság jelenik meg.

2016. évben a védelembe vétel 3 családnál szűnt meg eredményesség miatt, 3 családnál költözés miatt.

Alapellátás eredményesség miatt 4 esetben szűnt meg, 1 felnőtt idősek otthonába került.

2015-ben a Gyermekjóléti Szolgálat szervezésében szabadidős programot a karácsonyi ünnepkörhöz egy civil kezdeményezéshez kapcsolódva tartottak, melyen a gondozott családok mindegyike részt vett, 56 gyermek kapott ajándékot és élelmiszersomagot.

Az alábbi táblázat a gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenységeinek számát mutatja:

Ssz.	Megnevezés	Szakmai tevékenység száma 2016.	Szakmai tevékenység száma 2014.	Szakmai tevékenység száma 2015.
1.	Információnyújtás, hivatalos ügyekben való segítség	394	542	472
2.	Tanácsadás, közvetítés más szolgáltatásba	226	161	266
3.	Esetkonferencia, szakmaközi megbeszélés	26	50	36
4.	Családlátogatás	402	292	299
5.	Intézményen belüli segítő beszélgetés (szülővel, gyermekkel, illetve szülővel és gyermekkel együtt)	486	103	139
6.	Prevenációs célú szabadidős tevékenység (résztevő gyermekek száma)	-	1 alk / 65 fő 2 fő	1 alk./60 fő 4 fő
7.	Védelembe vételi tárgyaláson, elhelyezési értekezleten való részvétel	9	16	7
8.	Szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gondozása	1	0	1

A Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója a 2016-ban végzett, szerteágazó tevékenységeinek elemzése során a hatékony szakmai munkát, a különböző szakterületeken és a településen működő civil szervezetek, az Önkormányzat, valamint a Képviselő-testülettel való együttműködését emelte ki.

Több civil szervezet is részt vállalt hátrányos helyzetben lévő, nagy szegénységben élő sokgyermekes családok problémáinak megoldásában, anyagi és tárgyi dolgok biztosításával.

Összességében megállapítható, hogy a jelzőrendszer hatékony működésének köszönhetően azonnal észlelik ha a családnál probléma merül fel. Megállapítható, hogy nem csak a probléma jelzésére korlátozódik az együttműködés, hanem az a problémamegoldásban is tapasztalható.

Fontos kiüzendő célként határozta meg a Gyermekjóléti Szolgálat a szabadidős tevékenységek bővítését, a különböző korosztályoknak megfelelő, preventív célú programok megszervezésével, a pályázati lehetőségek megragadásával.

4.3. A gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családjában nevelkedő gyermek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását nevelését foglalkoztatását kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei munkavégzésük vagy egyéb más ok miatt napközbeni ellátásokról, felügyeletükről nem tudnak gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető:

- bölcsődében
- családi napköziben,
- óvodában,
- iskolai napközis foglalkozás keretében,
- házi gyermekfelügyelet keretében.

Településünkön 2016. évben három ellátási forma, az óvoda (óvodán belül ovi-bölcsi csoport is) és az iskola napközis, valamint tanulószobai foglalkozás volt hozzáférhető az Ősi Általános Iskola intézményén belül.

5. Helyettes szülői ellátás

Ősi Község Önkormányzata a gyermekekről való átmeneti gondoskodás biztosítása érdekében önálló helyettes szülővel áll jogviszonyban. A helyettes szülői ellátás keretében 2 fő ellátása oldható meg. 2016. évben a helyettes szülői ellátás keretében gyermek nem került elhelyezésre.

6. A felügyeleti szervek által végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

2016. évben ellenőrzés nem történt az önkormányzatnál.

7. Bűnmegelőzés

Ősi község önálló bűnmegelőzési koncepcióval rendelkezik 2015. év vége óta. A település vonatkozásában a bűnözésre vonatkozó, gyermek- és fiatalokékat érintő mutatók nem jelentősek. A rendőrséggel a gyermekjóléti szolgálat, a gyermekintézmények folyamatos kapcsolatot tartanak, a helyi polgárőrség kiemelt figyelmet fordít a gyermekek biztonságára.

8. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

A települési és önkormányzati programok megszervezésében, lebonyolításában 2016. évben változatlanul nagy szerepet játszottak a település civil szervezetei. Számos szabadidős programot szerveztek 2015. év folyamán, akár több civil szervezet közös összefogásával is. Gyermekeknek szabadidős elfoglaltságot nyújtó elfoglaltságot nyújtott a Falunap („Ősiért!” Egyesület szervezésében), a szüreti felvonulás (Máltai Szeretetszolgálat Ősi Csoportja), 4 hetes programot nyújtó Ősi Advent („Ősiért!” Egyesület, Máltai Szeretetszolgálat Ősi Csoportja, Ősi Kolping Család Egyesület).

Kiemelendő a védőnő támogatásával működő baba-mama klub is, mely a kisgyermekes anyukák számára fontos közösségi tér.

Egyre hangsúlyosabb közösségi tér a települési könyvtár, sok színes gyermekcentrikus program szervezésével (gyermekek számára író-olvasó találkozó, előzenés rendezvények, kreatív foglalkozások).

2015. évben új tornateremmel gazdagodott a település, a kézilabdapálya felújítása is megtörtént. Elmondhatjuk, hogy a Sportközpont a gyermekek számára az egészséges mozgás újabb lehetőségeit nyitotta meg, új sportág honosodott meg a településen (karate), a legkisebbek is aktívan részt vesznek a kézilabda edzésén.

9. Összegzés, jövőre vonatkozó javaslatok, célok

Az Önkormányzat törekszik a gyermekek, kiskorúak számára ideális, biztonságos környezet megteremtésére. Az utóbbi években minden eszközt megragadott arra, hogy a környezetet élhetőbbé tegye a kisgyermekes családok számára. Játsszóterünket bővítettük.

A kamaszok számára továbbra is keresni kell szabadidős programok lehetőségét, igény lenne szabadtéri sporteszközök, ügyességi pályák (bmx, gördeszka) kialakítására. Fontos lenne a kamaszok (14-18 év közöttiek) hasznos szabadidő eltöltésére különböző lehetőségek kidolgozása, biztosítása.

Összefoglalva megállapítható, hogy Önkormányzatunk a jogszabályban foglalt, gyermekvédelmi feladatokhoz kapcsolódó kötelezettségeit teljesíti.

A beszámolóban foglaltakból tapasztalható, hogy a csökkenő népességszám mellett a korábbi években nehéz helyzetbe került családok helyzetében pozitív változás látható, a munkanélküliségi mutatók folyamatos javulása pozitívabb jövőképre utal. A rossz anyagi körülmények veszélyeztető tényezők mind a gyermek testi, mind az ebből adódó környezeti-kapcsolati következmények miatt lelki jólétére is. Legalább ennyire kiemelkedően felmerült a szülői készségek, kompetenciák hiánya, kialakításának, fejlesztésének szükségessége. Kiemelendő a gyermekek esetében jelentkező pszichiátriai, magatartási problémák kezelhetetlenné válása.

Mint a korábbi években is elmondtuk, a jövőben is elsődleges célja az Önkormányzatnak, hogy a rendelkezésre álló pénzügyi forrásokat, felmerülő lehetőségeket (pl. szülők közfoglalkoztatása) maximálisan kihasználva védje és segítse a gyermekeket és a gyermeket nevelő családokat, a gyermek érdekeit elsődlegesen szem előtt tartva továbbra is meg kell akadályozni az egyes családok teljes „leszakadását”, el kell kerülni a legszegényebb családokban a gyermekek teljes kiszolgáltatottságát.

Fontos a jelzőrendszer szoros együttműködésének megőrzése, továbbfejlesztése, a prevenció, a gyermek nevelkedéséhez ideális, kiegyensúlyozott, ingergazdag körülmények biztosítása érdekében családok és gyermekek számára szabadidős programok szélesebb körű biztosítására, ezek figyelembe vétele a települési közművelődési feladatok ellátásában is.

A prevenció, szabadidős programok megvalósulásához együtt kell működni a település civil szervezeteivel, különböző intézményeivel.

A Képviselő-testületnek a jól működő gyermekvédelmi rendszer, az Ősi község jövőjét jelentő felnövekvő nemzedék érdekében elsődlegesnek kell tartania döntései során a gyermekek érdekeinek elsődleges érvényesülését.

Ősi, 2017. június 6.

Kotzó László
polgármester